

FILIPPINERNA – *bäst under ytan*

I vattnen runt Filippinernas 7 000 öar finns orörda korallrev, världens största fisk och världens giftigaste men snällaste orm. Inte undra på att landet blivit ett dykparadis.

Text Johan Augustin. Bild Jonas Grätzer.

- DET ÄR STÖRST chans att få se valhajar här, säger svenska Lisa Langström och förbereder sin mask och snorkel för att hoppa i "bancan" – den typiska filippinska båten med bamburör på sidorna. Den ska ta ut henne och pojkvänen till "the feeding ground", där fiskare matar världens största fisk med frysta räkor.

Solen letar sig upp över Oslob på ön Cebu, och trots att klockan inte ens slagit sex är det full fart i den lilla byn – som tills för drygt ett år sedan räknades som en sömnig genomfart. Det var då invånarna här bestämde sig för att man ville sätta Oslob på den internationella kartan. Planen var enkel, de skulle starta det enda stället i Filippinerna där dykare- och snorklare garanterat kunde få se de enorma djuren.

Ämnet är kontroversiellt, miljöorganisationer som Greenpeace hävdar att matningen stör valhajarnas naturliga beteende. Studier har visat att några av dem stannar kvar i vattnen utanför Oslob där den dagliga utfordringen sker, och inte genomför sina långa ruttor längre. Men i en värld där valhajarnas fenor är en eftertraktad ingrediens i hajfenssoppa betyder turisternas vilja att betala för att få simma med jättarna att man hellre bevarar arten levande. Lisa och pojkvännen Felix har rest runt i Asien i fem månader och varit i Filippinerna ett par veckor. Att det inte finns lika många

turister här som i Thailand tycker Lisa är skönt och hon tror inte att öriket kommer att bli den nya svenskfavoriten.

– Nä, då ligger Vietnam bättre till tycker jag, det har fler saker gemensamt med Thailand.

Att göra sig förstådd i Thailand kan ibland vara svårt och det är lättare i Filippinerna, menar Lisa.

– Det är lätt att kommunicera, alla i vår ålder pratar engelska. Det enda som egentligen är svårt är att ta sig runt bland öarna.

Att landet skulle vara farligt att resa runt i avskräcker säkert en hel del resenärer, men enligt Lisa är landet oförtjänt av sitt dåliga rykte.

– Nä, det har inte vi märkt av, det kanske är farligt i Manila men där har vi inte varit.

UNDER YTAN

Ett par timmars bancatur söderut utanför ön Negros ligger pytte- ön Apo Island. Turistmyndigheterna i Filippinerna storsatsar på att marknadsföra landets undervattensvärld, och förutom valhajar är de artrika korallreven en dröm för dykfantaster från hela världen. Den klippiga skogsbevuxna Apo Island, har inte så mycket att skryta med på land, men under ytan förklarar marinparken varför allt fler kommer hit för dykningens skull. Två av dem är dykkompisarna Eric Buhlar, 21, och Matt Hobbs, 23 från Vancouver. De är förstagsbesökare i Filippinerna och kom till The Visayas,

I Oslob växer en ny turistnäring fram – att umgås med världens största fisk på nära håll.

– ögruppen där Cebu och Apo ingår, för att det sades vara mindre turister och trafik här.

– Människor är verkligen genuint trevliga här. Barnen skriker hej efter dig på gatan, berättar Eric, medan han drar på sig vätträkten och resterande dykutrustning inför dagens första dyk.

Målet är "The Wall" – en vertikal korallvägg, som är en del i det rev som satt lilla Apo på världens dykarkarta. Under ytan är sikten minst tjugo meter och revet, som består av välmående hård- och mjukkorall, är som ett gigantiskt akvarium. Papegojiskar i varierande storlekar nager på hårdkorallen. Clownfiskar gör "stör inte mitt territorium-utfall" mot dykarna när de närmar sig anemonerna som de bor i.

Ett stycke bort börjar den koralltäckta väggen. Fiskar simmar in och ut genom ihåligheterna. En grön muräna sticker nyfiket ut sin spetsiga mun och visar skrytsamt upp sina sylvassa gaddar. Plötsligt bankar dykinstruktören Sedney med en aluminiumpinne mot sin luftbehållare. En svartvit havsorm närmar sig gruppen. Den cirka tre meter långa mästersimmaren, tillhör världens farligaste ormar, räknat efter hur starkt dess gift är. Men lika mycket som den är potentiellt dödlig, är den också helt passiv och inte aggressiv – och sveper nonchalant förbi dyksällskapet som har fått något att skriva om i loggböckerna.

Innan dyket är slut visar Sedney upp var öns två arter av havsköldpadda håller till. På en bädd av alger, på cirka fem meters djup ligger en handfull karett- och gröna havsköldpaddor och betar sjögräs och mjukkoraller. Eftersom revet på den södra sidan av ön ligger på djupare vatten, klarade det sig från tyfonerna som i december 2011 och december 2012 ödelade det som en gång var öns vackraste korallrev –

det på den nordöstra sidan där revet ligger grunt.

Filippinerna är ett av de största offren i klimatförändringarnas spår, trots att korallrev har en förmåga att återhämta sig, om rätt förutsättningar finns. Reven i till exempel Indonesien bevisade det efter tsunamin 2004. I den marina parken kring Apo Island har det observerats runt 750 fiskarter och cirka 300 korallarter – och öns befolkning har bestämt sig för att begränsa fisket, plantera ut nya koraller och hjälpa havsköldpaddorna att lägga sina ägg på de få skyddade strandplatser som finns kvar. Allt detta ser ut att ge utslag genom nöjda besökare som ger klirr i kassan. Sköldpaddorna bryr sig inte nämnvärt om dykarna som iakttar dem, och verkar helt orädda, när de guppar upp till ytan för att ta ett andetag och kolla in omgivningarna. Dyket är klart, och Eric och Matt har fått mer än vad de hade räknat med. Väl uppe i båten förkunnar Matt med ett brett leende:

– Detta är det bästa dyket jag gjort hittills, helt klart wow!

Några timmar senare samlas dykarna på stranden, där sjunger och spelar några unga killar från lokalbefolkningen trummor. Solen är på väg ner, och snart kommer elen att stängas ner på ön – som ett led i ett spara på resurserna, och samtidigt behålla den där speciella mysstämpeln. ☺

ÄVENTYR PÅ LAND

The Visayas, eller Visayaöarna har mer än en undervattensvärld att skryta med. Det finns spännande saker att se på land också. Naturen och stränderna på mytomspunna Siquijor Island, en timmes båtutur öster om Apo Island bevisar den tesen. Ön är känd för sina magiska krafter, och har länge huserat utövare av såväl svart som helande vit magi.

På öns högplatå ligger några imponerande vattenfall med naturliga bassänger fyllda av turkost vatten. Regnskogen här är hem till många fjärilar, varav ett par endemiska arter. Skönheter är emellertid sårbara: öns bönder använder bekämpningsmedel i sina odlingar vilket tar kål på de sällsynta djuren. Men Dante Jumapit

har bestämt sig för att inte bara rädda öns fjärilar, utan också för att locka turister att se dem i sin "Island Butterfly Garden".

I ett växthus med 25 olika arter av träd och växter flyger små och stora fjärilar omkring, och många är i färd med att para sig på någon gren, bredvid vandrade pinnar som också lever här.

– Vi har fem olika arter av fjärilar här inne och vi sätter ut dem i det vilda igen när de har förökat sig, säger Dante.

När han för fyra år sedan startade projektet skrattade ortsbefolkningen åt honom. Det gör de inte längre.

– De har insett att fjärilar lockar besökare som har pengar och dessutom behöver vi dessa pollinerare på ön till våra växter och träd!

FAKTA FILIPPINERNA

Bästa tid att åka till Visayaöarna är under högsäsongen (december-april) då vädret är som bäst och därmed även dykningen eftersom sikten är klar. I maj-oktober är det regnsäsong och turisterna färre.

Hotell

Staden Dumaguete på ön Negros fungerar som en bas för många resenärer som åker runt bland Visayaöarna. Härifrån är det nära till både Apo, Siquijor och Oslob. **Harold's Mansion** är det självklara valet av boende i staden; här hittar du billiga rum (100 kronor för ett dubbelrum), bra mat, men bäst av allt - en stor takterrass där Tracy Chapman-låtarna tränger in i sinnet som befinner sig på en väldigt lugn nivå. Harold själv brukar dricka öl med resenärerna när han inte ligger och tar det lugnt i en hängmatta.

www.haroldsmansion.com

På Apo Island är **Liberty's Lodge** stället att bo på några nätter. Det är primitivt, javisst, men det är hela dealen med ön - elen stängs av mitt på dagen under några timmar och 21.30 är det kolsvart. Här finns inget rinnande vatten, utan istället en stor balja på toaletten. Men det är mysigt och i rumspriset ingår frukost, lunch och

middag. Kökspersonalen lägger ner mycket energi på matlagningen. Testa fiskrätterna, särskilt den med teriyakisås för en bra smakupplevelse.

www.apoisland.com

Siquijor har stränder längs hela ön och de bästa ligger på den västra sidan kring San Juan. Här hyr JJ's Backpackers ut rum för en hundralapp, men det går också bra att slå upp ditt tält här. Det är liksom mañana- och fånga dagen-tänk som gäller så ingen bryr sig riktigt om vad du gör, bara du tar det lugnt. Den grillade tonfisken smälter i munnen och är helt fantastisk, det är även ägarna som får dig att aldrig vilja åka hem.

Email: jjesa26@yahoo.com

Öns lyxigaste hotell är enorma hotellresorten **Coco Grove Beach Resort**. Här finns rymliga familjesviter på stranden med swimmingpooler som innehåller havsvatten. På kvällarna bjuds lokal dans- och sångunderhållning till grillen som gör att du lätt kan stanna på Coco Grove ett par dagar utan att lämna området. Det är lyxigt och fint, men inte så saftigt för plånboken.

www.cocogroveresort.com

REPORTERNES TIPS

Att ta sig runt på Siquijor gör du lättast med vespa och du behöver ett par dagar för att se hela ön. När båten släppt av dig i Siquijor Town går det bra att hyra vespor direkt på kajen, för 50 kronor om dagen plus bensin. En liten gömd strand är Paliton Beach på öns södra del. Fiskare går fortfarande och sträcker sina nät här i solnedgången, det finns inga turister, och sanden är vitt pulver. Kom hit innan utvecklingen hittar hit.

Lyx på Coco Groove.

